

Förslag till förnyelse av S:t Eriks Cupen

Bakgrund

Stockholms Fotbollförbunds styrelse har gett en arbetsgrupp bestående av representanter från föreningarna under ledning av Johan Werner, Carlén & Werner, uppdraget att göra en översyn av S:t Eriks Cupen. Översynen ska resultera i ett förslag till förnyelse. Ambitionen är att styrelsen ska anta förslaget vilket sedan går ut på remiss under hösten för att därefter behandlas på representantskapsmötet i november.

Som ett första steg i översynen genomfördes en webbenkät där kontaktpersoner, ledare och ordföranden svarade på frågor kring deras uppfattning om tävlingens kvalitet ur olika aspekter. Utifrån resultatet genomfördes s.k. djupintervjuer i grupp med kontaktpersoner för S:t Eriks Cupen (föreningskonsulenter, kanslipersonal), ledare för 7-manna och 11-manna för både pojkar och flickor. Intervjuer har gjorts specifikt med sportsligt ansvariga för elitklubbar i Stockholm för att få en allsidig belysning både från bredd- och elitförberedande verksamhet. Pojkar och flickor i åldern 15-20 år har också intervjuats eftersom de varit en viktig målgrupp utifrån att det är många i den åldern som väljer att sluta med fotboll. Även ett stort antal domare har fått ge sina synpunkter och iakttagelser via en skriftlig enkät i samband med domarutbildning under våren. Arbetsgruppen har också gjort jämförande studier med andra distrikt och tagit del av aktuell forskning och debatt inom barn- och ungdomsidrott.

Syfte och mål med översynen

Syfte

- Genom förstudie få fram objektiv fakta om statusen på turneringens kvalitet
- Få fram ett förslag till utveckling och förnyelse av S:t Eriks Cupen

Mål

- Att få en allsidig belysning av turneringens styrkor, svagheter och viktiga omvärldsfaktorer
- Föreningarna anser att förslaget tar hänsyn till olika föreningars och spelares ambitioner med tävlingsspel inom S:t Eriks Cupen
- Barn- och ungdomsfotbollens värdegrund ska genomsyra projektet

Förslag

Förslaget bygger på direktiv som arbetsgruppen fått från styrelsen, syfte och mål med översynen samt iakttagelser från de studier som gjorts. Resultatet av översynen visar tydligt att vi behöver skapa ett tävlingssystem med jämnare matcher och stimulera till att fler vill fortsätta med fotboll längre upp i tonåren.

Några konkreta förslag finns för att motverka att spelare slutar för tidigt. Ett förslag vi vill lyfta fram är möjligheten till 9-manna fotboll för både flickor och pojkar från 13-års ålder. Anledningen till detta är att lag inte ska behöva upplösas p.g.a. att de har för få spelare och också för att skapa en bättre övergång till 11-manna spel.

Det allra viktigaste är att minska resultat- och tävlingsfokuseringen i de lägre åldrarna och att garantera att alla får spela matcher som de är kallade till. Tabeller inom 7-manna föreslår vi ska finnas först från 12-års ålder.

Utmaningen består i att stimulera både bredd och topp. De föreningar som idag börjar med elitförberedande verksamhet vid 12-13-års ålder behöver få ökad stimulans inom ramen för S:t Eriks Cupen. Ett resonemang har förts i arbetsgruppen om olika åtgärder för att stimulera tävlingsform för de mest ambitiösa. Det skulle på lång sikt kunna bidra till att Stockholmsfotbollen utvecklar fler landslagsspelare och då även spelare till A-landslaget. Mot den bakgrunden föreslår vi en utveckling av kvalificeringssystemet för pojkar vid 13 års ålder att ha en renodlad högsta serie (division) bestående av 12 lag. För att undvika att lag anmäler sig i högre åldersklasser och speciellt till 11-manna ett år tidigare föreslås att ytterligare en nivå för 12-åringar införs, s.k. supersvår serie. För flickor 12 år införs också en nivå till på 7-manna.

För att balansera olika ambitionsnivåer inom S:t Eriks Cupens ram tror vi att vissa begränsningar måste göras av den generella dispensen inom flickfotbollen och den fria representationsrätten.

Det finns en medvetenhet om att det är svårt att se alla konsekvenser av föreslagna förändringar. Mot den bakgrunden tror vi att stegvisa förändringar bör ske av förslaget och att utvärderingar görs efter varje steg. En större utvärdering bör ske vart femte år.

För att skapa en sund barn- och ungdomsfotboll måste alla inse att S:t Eriks Cupen bara är en del av Stockholmsfotbollen. Den enskilda föreningens ansvar är lika stort eller större för att leva upp till den värdegrund som ska genomsyra verksamheten. Föreningarna behöver generellt utveckla uppföljningssystem för att säkerställa sina barn- och ungdomspolicy.

Här nedan följer förslaget i sin helhet.

Spel- och startgaranti för en sund barn- och ungdomsfotboll

För att följa de riktlinjer och den värdegrund som finns inom barn- och ungdomsidrott generellt och inom Svensk fotboll är det självklart att alla spelare som är kallade till match får spela. Eftersom förstudien ger indikationer på att detta inte följs i 7-manna- och framför allt inte i 11-mannafotbollen, vill vi införa en sådan garanti för distriktets föreningar. En orsak till att det finns ett s.k. ”mörkertal” tror vi beror bland annat på att resultatfixeringen redan finns inom barnfotbollen. Den blir för stor när idrotten sker på vuxnas villkor där resultatets betydelse blir måttstocken på hur bra verksamheten är istället för att se matchen som ett inlärningsstillfälle och utbildning av spelarna. Det har framkommit att många ledare har svårt att hantera byten så att alla får spela. För att hjälpa ledarna att underlätta spelarbyten tror vi att antal avbytare bör maximeras för 11-14 åringar upp till 3 avbytare och för 15-18 åringar fortsätta med max 5 avbytare som idag. Förslaget innebär också att laguppställningar införs i aktuella åldersklasser. I övriga åldrar bör vi låta det vara fritt med antal avbytare, men rekommendera att begränsa antal avbytare så att alla garanteras att spela en halvlek. Vi vill också införa en startgaranti eftersom det visar sig att en stor andel ungdomsspelare i distriktet aldrig får starta i en match. Det innebär att alla någon gång, eller helst regelbundet, ska få turas om att spela från start.

Vidare skulle vi vilja föreslå att föreningarna stimulerar och uppmuntrar spelare i unga åldrar att utöva fler idrotter för att motverka specialisering upp till 15-års ålder. All forskning visar på att framgångsrika elitidrottare inte har specialiserat sig på endast en idrott som unga. För att skapa en sund barn- och ungdomsfotboll vill vi införa ett *certifikat* som alla lag och dess

ledare skriver under innan säsongen startar. Det handlar om att bli påmind om att idrott ska ske på barn och ungdomars villkor och förutsättningar, vilket inte alltid sker idag.

Jämnare matcher med fler tävlingsnivåer för 7- mannafotbollen

I denna översyn av S:t Eriks Cupen och tidigare utvärderingar återkommer att det allt för ofta är för ojämna matcher och att lag ofta spelar med yngre spelare i äldre åldersgrupper bara för att öka utmaningen och stimulera utvecklingen. Vi tror på att införa svår, medel och lätt för flickor och pojkar i åldrarna 10-12, vilket skulle bidra till jämnare matcher. Idag spelar flickor endast lätt och medel medan pojkar spelar svår serie från 12-års ålder. Det är viktigt att föreningen och dess ledare får bra vägledning att anmäla lagen till rätt nivå. Förbundet föreslås ta fram tydliga riktlinjer som hjälp för nivåval. T.ex. har man vunnit 75 % av matcherna på sin nivå så kan man välja nivån högre året efter. Det innebär att bedöma lagets kollektiva mognad och inte enskilda individer. Om laget har några som är tidigt utvecklade motoriskt och tekniskt, så får inte det vara avgörande för att anmäla laget till en mer avancerad nivå. Då kan det lätt bli att toppning sker på bekostnad av de som inte är så tidigt mogna. En förening med fler lag i en åldersklass bör därför noga överväga om de ska lägga alla lag på samma nivå eller ha lag som spelar på olika nivåer. Eftersom kompisar är avgörande faktorn för motivation för att spela fotboll i unga åldrar bör man undvika selektering. Föreningarna har suveräniteten att forma sin verksamhetsidé och därför bör det finnas policy med riktlinjer inom föreningarna som tydligt beskriver hur föreningen ser på sammansättning av lag och nivåindelning. Att möta motståndare som är jämbördiga ökar spänningen och lusten att delta. Detta bör vara vägledande för föreningarna, vilka har det yttersta ansvaret. Att följa upp policy och att den omsätts i praktiken behöver utvecklas inom föreningarna, visar våra studier.

Tabeller från 12-års ålder

Det finns klara motiv till att ta bort tabeller i de yngre åldersklasserna, 10- och 11- års ålder. Många anser och upplever att vuxna är för resultatfixerade vilket leder till toppning, prestationskrav och tävlingshets. En annan iakttagelse är att flera ledare och föreningsrepresentanter tycker att spelare som vill börja spela fotboll är ett problem vid 11-12- års ålder. Med tanke på de motoriska förutsättningarna är 12-års ålder en rimlig nybörjarålder, enligt forskning. Anledningen som ges av ledarna är bl.a. att spelarna ligger för långt efter i spelförståelse, teknik och färdighet vilket försvårar att kunna delta i match. Inom fotbollen i Stockholm finns en hypotes om att vi börjar för tidigt med tävlingsinriktad verksamhet som resulterar på lång sikt till att fotbollsskillar och tjejer inte når ända fram till A-landslaget. Eftersom nybörjaråldern ibland är vid 5-6 års ålder så avslutas idrottskarriären tidigare. Utan belägg tror arbetsgruppen att motivationen kanske är lägre i tonåren för spelare uppväxta i Stockholm i jämförelse med övriga landet.

9-mannafotboll för 13-åringar

Övergången från 7-manna till 11-mannafotboll upplevs ofta som svår och därför prövar lag att anmäla lag ett år tidigare för att kunna växa in i de nya förutsättningarna. Erfarenheten av 9-mannafotboll är positiv som spelform i karriärövergången från barnfotboll till ungdomsfotboll. Idag har vi 13- 14-års serie (blandgrupp), ca 20 lag idag som spelar 7-manna, vilket föreslås tas bort. Vi har uppfattningen att 12-åringar i regel utvecklas bäst genom att spela 7-mannafotboll. Däremot anser vi att 9-mannaspel tillåts för pojkar och flickor från 13 års ålder. Eftersom spelarna är under utbildning så bör en stor flexibilitet finnas när det gäller 9-mannaspel som blir en mellanperiod och anpassning till spelarens och lagets mognad.

Vi vill införa ett system där lagen själva får välja om de vill spela i 11- eller 9-manna serie. För 13 åringar kan det bli aktuellt med kval in till ordinarie slutspel för 11-manna. Från 14 års ålder ligger 9-manna serierna som ett parallellt seriesystem utan ambition om upp- eller nedflyttning utan i syfte att få fler spelare att hålla på längre med fotboll.

Förfinat kvalifikationssystem för jämnare matcher för 11-mannafotbollen

Seedningsförfarandet vid 13-års ålder har allmänt diskuterats många gånger och inför 2010 har ett nytt system införts där lagen själva väljer sin nivå. Detta har ännu inte utvärderats eftersom det startat i år. För att motverka att de föreningar som har 12-åringar som rent tekniskt kommit långt i sin utveckling att anmäla sig till 11-manna spel vill vi införa en ytterligare svårighetsgrad, en s.k. supersvår 7-manna serie. En sådan serie bör kunna starta från 2012.

Vägledning och rekommendationer måste intensifieras inför 13-årsserierna från både förbund och förening. Det har framkommit i studien att flera lag har svårt att bedöma vad som är rätt nivå för det enskilda laget. Resultaten i supersvår serie kommer vara kvalificerande för P13 div. 1 (12 lag).

Nuvarande 11-mannasystem med divisioner behålls och det enskilda laget kan avancera år efter år. Denna grundidé att ett enskilt lag år efter år kan avancera i seriesystemet är viktigt att värna om anser gruppen. Det innebär att de mindre föreningarna kan få behålla duktiga spelare även under 11-mannafotbollen. Målet är att skapa en högsta division för de 12 bästa lagen från 13- års ålder. Vi föreslår att nuvarande system där föreningarna väljer sin plats vid 13-års ålder bör få fortsätta för div. 2 och neråt. För flickfotbollen blir det lika princip med kvalificering från F12 svår, men 10 lag serie i F13 division 1.

Längre säsong och fler matcher med 12 – lagserie

Många synpunkter har framkommit i översynen om säsongsindelningen där vi försökt ta fasta på det som förekommit mest frekvent både från bredd och topp.

Översynen visar behov av att en längre säsong kan vara motiverat för högsta divisionerna på 11-manna inom pojkfotbollen. Ambitionen är att kunna genomföra 12-lagsserie från pojkar 13 år, 10-lags serie för flickor. Om vi utgår från innevarande år skulle det kunna se ut på följande sätt:

Säsongen för högsta division i P:13-16 år startar i vecka 14 och spelar fram t.o.m. midsommarveckan v.25 (12 omgångar). Höstsäsongen startar v.31 och avslutar vecka 40 (10 omgångar).

Övriga serier för pojkar och flickor 11-manna fotboll inkl. 9-manna spelar i år med start i vecka 15 men gör en förskjutning med en vecka längre på våren d.v.s. till och med vecka 24. Med hänsyn till att semestrarna i Sverige tenderar att förläggas allt längre in i augusti så flyttas seriestarten på hösten fram till vecka 32. Serierna avslutas i vecka 40. Här kommer det vara stora variationer eftersom olika divisioner innehåller olika antal lag. Serierna består av i första hand av 10 lag per serie men också färre och ibland är det dubbelserier alternativt enkelserie med 14 lag p.g.a. antal anmälda lag.

Slutspel

Arbetsgruppen föreslår att begränsa antal slutspelslag för att skapa jämnare och mer spännande slutspelsmatcher. Slutspelet bör som tidigare omfatta åldrarna 13-18 år. Det är viktigt att behålla slutspelet för de äldre åldrarna så att de är motiverade att fortsätta spela så länge som möjligt. För 13 åringar som spelar 9-manna kan det bli aktuellt med kval in till ordinarie slutspel för 11-manna. Detta föreslås för att stimulera 13 åringar att välja serie utifrån mognad.

Vi föreslår att max 16 lag per åldersgrupp går vidare från 14 år och uppåt vilket innebär att slutspelet spelas under ca 10 dagar. När det gäller 13-åringarna bör max 32 lag gå till slutspel. Det finns kanske utrymme att flytta fram slutspelet ytterligare en vecka eller två veckor om behov framkommer att spela seriespel ytterligare längre in i oktober.

Generella dispenser tas bort i högsta serierna

Generella dispenser inom flickfotbollen är ett problem när det missbrukas. Syftet med generella dispenser är att hålla ihop lag och ha flexibilitet i åldersgrupperna, speciellt med lag som har svårt att få ihop en hel åldersgrupp. Vi vill undanta generella dispenser för högsta serierna, 11-manna flickor F13-F15.

Generella dispenser gäller, enligt förslaget, för:

- 2 överåriga spelare i F 13-F15 (gäller inte högsta serierna)

För F16 – F18 föreslår gruppen att ett s.k. divisionssystem införs med rekommenderad ålder för respektive division. Med detta system behövs inga dispenser eftersom man fritt kan använda alla spelare upp till 18 år oavsett vald division.

Exempel:

Division 1 – rekommenderad ålder 18 år

Division 2 – rekommenderad ålder 17 år

Division 3 – rekommenderad ålder 16 år

Kvalificeringen till Flick-SM (16 år) kommer ske via separat kvalspel.

Upplys om den fria representationsrättens syfte

Nuvarande regler kring den fria representationsrätten fungerar relativt bra. Fördelarna överväger nackdelarna i stort. Det vi ser är att vissa föreningar har för få spelare för att representera i fler serier i samma åldersgrupp. Detta kan bidra till att matchningen blir för stor i förhållande till träning och att lag också utgår under säsong. Många lag upplever att det är osportsligt att ställa upp med olika spelare i samma lag/serie. Mest problematiskt är när man medvetet ”toppar” upp laget för att gå till slutspel eller vid avgörande matcher i slutet av serien för att avancera i seriesystemet. Detta framkommer från både motionärer i ämnet och vid intervjuer i samband med översynen att något bör göras för att begränsa detta.

Vi föreslår en begränsning i representationsrätten genom att låsa de spelare som deltar i sista seriematchen till samma lag i slutspelet.

Vi föreslår att man i övrigt inte ändrar reglerna utan i det samlade certifikatet, som nämnts tidigare i förslaget, skriver in att förening och lag är knutna till att följa en sund barn och ungdomsfotboll, där lagen hålls intakt och att ett fåtal spelare från andra lag får lånas in vid en

specifik seriematch. Det viktigaste är att inte vinna sportsliga fördelar gentemot motståndarna utan att främja spelarnas utveckling.

Samarbete mellan föreningarna för att fler tonåringar ska fortsätta

Förbundet behöver hjälpa föreningarna att samarbeta när lag skall läggas ner p.g.a. det är för få spelare. Speciellt viktigt är att kontaktpersoner utses i varje förening för flickfotbollen. Detta behövs eftersom lag är mer sårbara när någon enskild spelare eller grupp av flickor väljer att sluta eller gå till annan förening. Idag sker allt för sällan dialog mellan föreningarna utan endast med spelarna vid övergångar.

För att förebygga att pojkar och flickor inte slutar spela i tonåren bör det vara naturligt att lotsas till ny förening. Arbetsgruppen föreslår att ett särskilt projekt startar som arbetar med dessa frågor i förbundets regi. Nätverket Agust bör kunna vara en drivande kraft och part i ett sådant arbete tillsammans med föreningarna. Användande av sociala nätverk/mötesplatser på internet kan vara en möjlig väg.

Straffavgifter vid avanmälan/uteslutning

Ett problem är att ett stort antal lag utgår från seriespelet, både för och under säsong. I första hand drabbar detta övriga lag i de serier där ett eller flera lag utgår. Det finns t.ex. serier som vid seriestart innehållit 10 lag och där det sedan bara är 6 lag kvar till slutet. I en dubbelserie innebär detta att man går miste om 8 matcher under en och samma säsong, dock är anmälningsavgiften densamma.

Under 2009 utgick 592 lag av 3926 (ca 15 %) efter serieanmälan gjordes. Detta kan likställas med att ca 50 st. av våra serier skulle kunna tas bort p. g. a. detta bortfall. Arbetsgruppen föreslår att det införs en straffavgift/avgift för föreningar vars lag utgår efter 1 februari 1500 kronor, 1 mars med 3000 kronor. För dubbla w.o. så blir också avgiften 3000 kronor. Lag som fullföljer vårsäsongen men utgår under hösten får den lägre avgiften á 1500 kronor.

Föreningarna bör se över sina anmälningar i god tid innan seriestart och inte vänta in i mars-april innan de drar sig ur om de t.ex. saknar spelare. Parallellt bör förbundet arbeta med att utveckla sin administrativa teknik för att öka servicegraden för föreningarna och därmed underlätta förfaringsätt vid anmälningarna till de olika serierna. Förbundet bör också verka för att senarelägga anmälningstiden.

Regeländringar för att stimulera spelarutveckling

Arbetsgruppen föreslår justeringar av reglerna för 7-manna fotbollen.

- Tillbakaspel för P-F12 åringar tas bort som innebär att målvakt får ta upp bollen med händerna. I denna ålder är det viktigt att främja speluppfattning där speluppsygnad sker från backlinjen. I dag blir det allt för ofta att bollen sätts igång med lång målvaktsutspark, vilket inte främjar utveckling av spelförståelse.
- Det blir tillåtet att bollen får placeras fritt inom hela straffområdet för 13 åringar vid inspark för att främja anfallsinriktat spel.
- För att hjälpa ledarna att underlätta spelarbyten tror vi att antal avbytare bör maximeras för 11-14 åringar till 3 avbytare. Förslaget innebär också att laguppställningar införs/bibehålls i aktuella åldersklasser.

Förslag 24 maj från arbetsgruppen "Översyn av S:t Eriks Cupen"